Analiza troškova poslovanja kod društva Ricardo d. o. o.

Šuto, Jospi

Undergraduate thesis / Završni rad

2020

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **The University of Applied Sciences Baltazar Zaprešić / Veleučilište s pravom javnosti Baltazar Zaprešić**

Permanent link / Trajna poveznica: https://urn.nsk.hr/urn:nbn:hr:129:024258

Rights / Prava: In copyright / Zaštićeno autorskim pravom.

Download date / Datum preuzimanja: **2024-03-28**

Repository / Repozitorij:

Digital Repository of the University of Applied Sciences Baltazar Zaprešić - The aim of Digital Repository is to collect and publish diploma works, dissertations, scientific and professional publications

VELEUČILIŠTE
s pravom javnosti
BALTAZAR ZAPREŠIĆ
Zaprešić

Preddiplomski stručni studij
Poslovanje i upravljanje

JOSIP ŠUTO

ANALIZA TROŠKOVA POSLOVANJA KOD DRUŠTVA RICARDO D. O. O.

STRUČNI ZAVRŠNI RAD

Zaprešić, 2020. godine

VELEUČILIŠTE
s pravom javnosti
BALTAZAR ZAPREŠIĆ
Zaprešić

Preddiplomski stručni studij
Poslovanje i upravljanje

STRUČNI ZAVRŠNI RAD

ANALIZA TROŠKOVA POSLOVANJA KOD DRUŠTVA RICARDO D. O. O.

Mentor:
Zlatko Rešetar, univ. spec. oec.

Student:
Josip Šuto

Naziv kolegija:
Ekonomika troškova

JMBAG studenta:
0234052909

SADRŽAJ:

SAŽETAK **1**
ABSTRACT **2**
1. UVOD **3**
1.1. PREDMET I CILJ RADA 3
1.2. IZVORI PODATAKA I METODE PRIKUPLJANJA 3
1.3. STRUKTURA RADA 4
2. DEFINIRANJE TROŠKOVA **5**
2.1 TROŠKOVI NA PODLOZI SUBJEKTIVNE TEORIJE VRIJEDNOSTI 5
2.2 TROŠKOVI NA PODLOZI OBJEKTIVNE TEORIJE VRIJEDNOSTI 6
3. POJMOVNO ODREĐENJE TROŠKOVA **8**
3.1 ISPLATA 8
3.2 IZDATAK 8
3.3 RASHOD 9
3.4 TROŠAK 10
4. VRSTE TROŠKOVA **11**
5. ANALIZA TROŠKOVA RICARDO D. O. O. **19**
5.1 TEMELJNI PODACI DRUŠTVA 19
5.2 TEMLJNA DJELATNOSTI 20
5.3 ANALIZA TROŠKOVA 22
6. ZAKLJUČAK **28**
7. LITERATURA **29**
7.1 KNJIGE I ČLANCI 29
7.2 INTERNETSKI IZVORI 29
8. POPIS SLIKA I TABLICA **30**
8.1 POPIS SLIKA 30
8.2 POPIS TABLICA 30
IZJAVA **31**
ŽIVOTOPIS ..... Error! Bookmark not defined.
PRILOZI **33**

SAŽETAK

Trošak predstavlja pojam koji se danas vrlo često poistovjećuje sa pojmovima utrošak, izdatak i rashod. Isplata je prvenstveno usmjeren na kretanje novca između fizičkih i pravnih osoba, odnosno između privrednih subjekata. Može se reći da je isplata naziv koji se koristi za izdatak novca iz blagajne putem blagajničke isplatnice. Sam pojam izdatak, vuče malo šire značenje te obuhvaća bilo kakvo pojedino kretanje novca ili materijalnih dobara i usluga. Nadalje, pojmom rashoda prvenstveno se karakterizira svaki oblik trošenja, gubljenja ili uništavanja novčanih dobara. Budući da nastaje činom evidencije, on je otud prvenstveno računovodstvena kategorija, dok se troškovima prvenstveno smatraju poslovni rashodi koji su uračunljivi u cijenu proizvoda i cijenu usluga. Drugim riječima, može se reći da troškovi predstavljaju svojevrsno iskorištavanje resursa.

Budući da je veliki broj računovodstvenih teoretičara nastojao pružiti što jasniju definiciju troškova, kao rezultat toga pojavili su se razni kriteriji klasifikacije troškova. Shodno tome, „troškovi se mogu podijeliti prema vremenu nastanka, prema funkcijama, prema položaju u financijskim izvještajima, prema mogućnosti obuhvata po nositeljima, prema ponašanju na promjenu aktivnosti, prema značajnosti za donošenje poslovnih odluka, te prema mogućnosti kontrole.“[1] Važnu ulogu unutar svakog poduzeća ima poznavanja troškova, njihovog analiziranja i posvećenosti upravljanju troškovima bez kojih organizacija ne može ostvarivati željene rezultate. Da bi određena organizacija bila konkurentna na tržištu svakako je važno sagledavanje opravdanosti troškova nastalih zbog ostvarenja ciljeva organizacije. Ricardo d. o. o. predstavlja jednog od najvećih cestovnih prijevoznika u Hrvatskoj, a djelatnost kojom se bave usmjerena je prvenstveno na skladištenje, transport i distribuciju. Na temelju analiziranog poslovanja, vidljivo je smanjenje prihoda i rashoda u 2018. godini koje nije projiciralo negativne učinke na konačan financijski rezultat, budući da je poduzeće ostvarilo veću neto dobit.

Ključne riječi: trošak, rashod, izdatak, isplata

[1]Troškovi i kriterij klasifikacije troškova, dostupno na: http://www.efzg.unizg.hr/UserDocsImages/RAC/hpercevic/poslovno_planiranje/Tro%C5%A1kovi%20i%20kriteriji%20klasifikacije%20tro%C5%A1kova.pdf (pristupano 14.10.2020.)

Title in English: **ANALYSIS OF OPERATING COSTS WITH THE COMPANY RICARDO D. O. O.**

ABSTRACT

Cost is a term that is very often equated today with the terms consumption, expenditure and expenditure. The payment is primarily focused on the movement of money between natural and legal persons, ie between economic entities. It can be said that disbursement is a name used to expend money from the treasury through a treasury receipt. The term expenditure itself has a slightly broader meaning and encompasses any individual movement of money or material goods and services. Furthermore, the term expenditure primarily characterizes any form of spending, losing or destroying monetary goods. Since it is created by the act of records, it is therefore primarily an accounting category, while costs are primarily considered operating expenses that are included in the price of products and prices of services. In other words, it can be said that costs represent a kind of utilization of resources.

As a large number of accounting theorists have sought to provide as clear a definition of costs as possible, various cost classification criteria have emerged as a result. Consequently, costs can be divided according to the time of occurrence, according to functions, according to the position in the financial statements, according to the possibility of coverage by holders, according to the behavior to change activities, according to the significance for business decisions, and according to control. An important role within each company is played by knowledge of costs, their analysis and commitment to cost management without which the organization can not achieve the desired results. In order for a certain organization to be competitive on the market, it is certainly important to consider the justification of the costs incurred due to the achievement of the organization's goals. Ricardo d. o. o. Is one of the largest road carriers in Croatia, and the activity they are engaged in is primarily focused on warehousing, transport and distribution. Based on the analyzed business, a decrease in revenues and expenditures in 2018 is visible, which did not project negative effects on the final financial result, as the company made higher net profit.

Keywords: cost, expenditure, outlay, payment

1. UVOD

Trošak predstavlja pojam koji se danas vrlo često poistovjećuje sa pojmovima utrošak, izdatak i rashod. Isplata je pojam koji je prvenstveno usmjeren na kretanje novca između fizičkih i pravnih osoba, odnosno između privrednih subjekata. Zbog toga je isplata naziv koji se prvenstveno koristi za izdatak gotova novca iz blagajne putem blagajničke isplatnice. Izdatak ima nešto šire značenje i obuhvaća bilo kakvo kretanje novca, ali i materijalnih dobara i usluga. Nadalje, pojmom rashoda prvenstveno se označava svako trošenje, gubljenje ili uništavanje novčanih, materijalnih i nematerijalnih dobara. Budući da nastaje činom evidencije, on je otud prvenstveno računovodstvena kategorija, dok se troškovima mogu smatrati svi oni poslovni rashodi koji se mogu ukalkulirati u cijenu proizvoda i cijenu usluga. Drugim riječima možemo reći da troškovi predstavljaju svojevrsno iskorištavanje resursa.

1.1. PREDMET I CILJ RADA

Predmet stručnog završnog rada predstavljaju troškovi kao neizostavan dio svakog poslovanja. Prvi cilj rada bio je odrediti teorijsku podlogu troškova. Za potpuno razumijevanje troškova potrebno je bilo razgraničiti pojmove koji se svakodnevno koriste kao sinonim za trošak, a to su isplata, izdatak i rashod. Nadalje, donesena je klasifikacija troškova i vrste troškova, a primaran cilj rada ide u smjeru prikazivanja stvarnog stanja troškova na odabranom poduzeću – Ricardo d. o. o.

1.2. IZVORI PODATAKA I METODE PRIKUPLJANJA

Izvori podataka korišteni u radu su stručna literatura iz područja troškova i internetski izvori, dok su za analizu korišteni dostupni financijski izvještaji društva Ricardo d. o. o. te podaci sa izvorne stranice društva. Metode korištene u radu bile su metode indukcije, metoda analize i sinteze te metoda komparacije. Temeljem korištenih metoda i izvora podataka analiziralo se stvarno stanje troškova odabranog poduzeća.

1.3. STRUKTURA RADA

Ovaj stručni završni rad se sastoji od šest temeljnih poglavlja. Prvo poglavlje predstavlja uvod u kojem se definiraju ciljevi i predmet rada, metode prikupljanja podataka i izvori podataka, te struktura rada. U drugom poglavlju definirani su troškovi na podlozi subjektivne i objektivne teorije vrijednosti. Troškovi predstavljaju pojam koji se često miješa sa različitim sinonimima kao što su utrošak, izdatak i rashod, pa je u cilju potpunog razumijevanja troškova u fokus trećeg poglavlja stavljeno definiranje i razgraničenje srodnih pojmova. Kroz četvrto poglavlje prikazane su klasifikacije i vrste troškova. U petom poglavlju naglasak je stavljen na društvo Ricardo d. o. o. pa je tako peto poglavlje strukturirano da prikaže temeljne podatke o analiziranom društvu, temeljne djelatnosti i na posljetku analizu troškova društva baziranu na zadnjim dostupnim podacima na stranicama Fine, odnosno podacima iz 2018. godine. U zadnjem poglavlju autor rada na temelju obrađene teme ističe važnost i ulogu troškova u poslovanju poduzeća.

2. DEFINIRANJE TROŠKOVA

Svrstavanje troškova kao užeg pojma od poslovnih rashoda, predstavlja samo jedan od oblika njegovih objašnjenja. Budući da se radi o važnoj mikroekonomskoj kategoriji, tim se objašnjenjem nikako ne možemo zadovoljiti. „Zbog toga, prijeko su potrebna brojna promišljanja i pojašnjenja kako bi se imanentan sadržaj troškova dublje i opsežnije sagledao i upoznao. U traganju za dubljim smislom i značenjem troškova, dosadašnja teorija i praktična postignuća jasno su impostirala dva temeljna polazišta.“ (Santini;2006;6)

Slika 1 Podjela troškova prema temeljnim polazištima

Izvor: izrada autora prema (Santini;2006;6)

Dva temeljna polazišta troškova dijele se na one koji polaze sa stajališta subjektivne teorije vrijednosti, te one koji polaze sa stajalište objektivne teorije vrijednosti. Detaljnija analiza navedene podjele vidljiva je u sljedećim potpoglavljima.

2.1 TROŠKOVI NA PODLOZI SUBJEKTIVNE TEORIJE VRIJEDNOSTI

„Subjektivna teorija vrijednosti polazi od psiholoških ili doživljajnih karakteristika, te na troškove gleda kao na žrtvovanje, odricanje, nelagodu. Oblik u kojem je učinjena žrtva, pri tome je sasvim irelevantan. On može biti opipljiv ili neopipljiv, objektivan ili neobjektivan, novčani ili nenovčani. Uz oblik, irelevantna je i specifikacija subjekta. Nebitno je, naime, radi li se o žrtvi pojedinca, žrtvi domaćinstva ili pak, o žrtvi koji podnosi poduzeće. Slijedimo li trag ovih odrednica, postaje sasvim jasno i razumljivo da su troškovi psihološka kategorija par

excellence. Ako se psihološke odrednice usvoje kao ultima ration, kao granica promišljanja, tada se slobodno može zaključiti da je idejom žrtve koju podnosi neki subjekt istodobno utemeljena i eksplicirana tzv. kvalitativne strana troškova izvedena iz subjektivne teorije vrijednosti.“ (Santini;2006;6)

Nastavno na navedeno, bitno je naglasiti i postojanje kvantitativne strane troškova. „Obzirom na mnoštvenost i raznovrsnost odrednica koje iz subjektivnog motrišta zakonito proistječu, neke će odrednice žrtve koju podnosi odgovarajući subjekt biti lako kvantitativno iskazati, neke će druge biti znatno teže iskazati, a za neke, gotovo će nemoguće biti pronaći odgovarajuću metriku. Objektivno rezultirajući visoki stupanj neodređenosti, razumije se, nipošto ne smije umanjiti predodžbu o tome da kvantitativna strana troškova egzistira i da ju je, otuda, moguće i potrebno bar u nekoj mjeri obuhvatiti i kvantitativno iskazati. Ovo je važno imati na umu ponajprije zbog toga što je subjektivno gledište esencijalnosti poslovnog odlučivanja.“ (Santini;2006;6) Što se tiče odlučivanja, njime se „ozbiljuje gibanje poduzeća, vremenom, u ekonomskom prostoru, a njega, tj. ekonomski prostor, krasi promjenjivost i nepredvidljivost. Odrednicama ekonomskog prostora, neodređenost se intenzivira, a time i zadaća oko utvrđivanja kvantitativne strane troškova enormno se usložava. Sve to, međutim, ne smije obeshrabriti pokušaj da se kvantitativna strana troškova konkretno utvrđuje i operativno upotrebljava.“ (Santini;2006;6-7)

2.2 TROŠKOVI NA PODLOZI OBJEKTIVNE TEORIJE VRIJEDNOSTI

„Kao i u slučaju subjektivne teorije vrijednosti, pri definiranju troškova sa stajališta objektivne teorije vrijednosti, valja impostirati tzv. kvalitativnu stranu troškova i tzv. kvantitativnu stranu troškova.

Operativna definicija u najsloženijoj formi s kvalitativnog stajališta glasila bi ovako: pod troškovima razumijevamo vrijednost faktora proizvodnje koju je prijeko potrebno utrošiti kako bi se proizvela vrijednost učinka. Kod ove definicije, čini se, prisutna je jednoznačna usmjerenost prema konkretnim i sasvim odredljivim prirodnim parametrima, te nema dvojbe s težišnicom fokusiranja kao što je to bilo u slučaju poimanja troškova sa stajališta subjektivne teorije vrijednosti.“ (Santini;2006;8)

Ako se gleda s kvantitativnog stajališta, troškovi se mogu gledati kao umnožak proizvodnje i cijene. „Ekspliciranjem tzv. kvantitativne strane troškova omogućuje se stjecanje doima o njezinoj izuzetnoj aplikativnoj usmjerenosti. On se ponajprije ogleda u mogućnosti preciznog i pouzdanog algoritmiziranja što svoj krajnji izraz dobiva u toliko potrebnoj računovodstvenoj evidenciji koja pretendira na to da cjelovito, konzistentno i neprijeporno zapiše ekonomski proces u poduzeću. Pored toga, kvantitativna strana troškova postiže i utemeljuje potrebu za osmišljanjem, artikuliranjem i operacionaliziranjem brojnih i raznovrsnih koncepata i modela troškova pomoću kojih se omogućuje izgrađivanje pogodnih i prikladnih podloga za učinkovitije odlučivanje.“ (Santini;2006;8-9)

3. POJMOVNO ODREĐENJE TROŠKOVA

„Trošak se najčešće definira kao vrijednosni izraz utrošenih elemenata proizvodnje u reprodukcijskom procesu, odnosno utrošak resursa za postizanje određenih učinaka ili ciljeva. Troškovi se definiraju i kao resursi koje treba žrtvovati ili kojih se treba odreći radi postizanja specifičnog cilja.“ (Belak;1995;130)

Za potpuno razumijevanje troškova potrebno je razgraničiti pojmove koji se svakodnevno koriste kao sinonim za trošak, a to su isplata, izdatak i rashod.

3.1 ISPLATA

„Kad je riječ o isplati, tada se uvijek misli na kretanje novca između fizičkih i pravnih osoba odnosno između privrednih subjekata. Zbog toga je uvriježena praksa da se izdatak gotova novca iz blagajne putem blagajničke isplatnice naziva isplate. Pri tome je sasvim irelevantno kakva je namjena te isplate odnosno da li se gotovina isplaćuje djelatniku na ime pokrića troškova za službeni put ili se pak, djelatniku uzvraća novac koji je izdao pri nabavci, na primjer, stručnog časopisa, knjige, kancelarijskog materijala i tome slično, za potrebe poduzeća. Pojmom isplate, dakle, označava se samo to da je novac prešao iz vlasništva jedne fizičke ili pravne osobe u posjed druge. Gdjegod, prema tome, imamo kretanje novca između subjekata u gotovinskoj ili bezgotovinskoj formi, riječ je o isplati i uputno je, te sasvim opravdano upotrijebiti pojam isplata.“ (Santini;2006;2).

3.2 IZDATAK

„Pojam izdatak odnosno izdaci imaju znatno šire značenje. Pored izdavanja novca, naime, ovim se pojmom obuhvaća i izdavanje materijalnih dobara, izdavanje sirovina sa skladišta u proizvodnju na primjer, te izdavanje informacija od koji je lansiranje radnog naloga veoma ilustrativno i upečatljiv primjer. Dok se isplata ograničava, kako smo vidjeli, na kretanje novca, dotle se izdatkom obuhvaća bilo kakvo kretanje novca, materijalnih dobara i informacija. Pojmovi isplata i izdatak, prema tome, po svojem su opsegu međusobno identični samo u slučaju ako je riječ o izdavanju gotovine. U drugim, daleko brojnijim slučajevima, opseg pojma

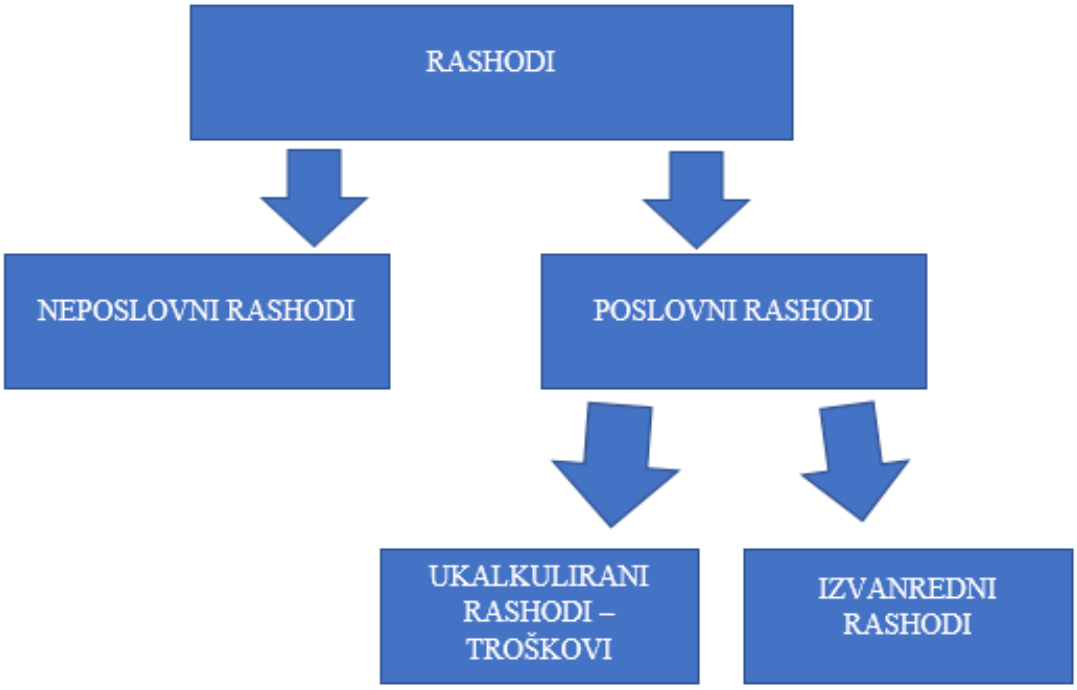
isplata je uži i bilo bi ga pogrešno u tim prigodama upotrebljavati. Dakle, kad nije riječ o izdavanju gotova novca, nedvojbeno valja upotrijebiti pojam izdatak.“ (Santini;2006;2)

3.3 RASHOD

Pojam rashod može se gledati kao svaki oblik trošenja, gubljenja ili uništavanja materijalnih i nematerijalnih dobara. „Pri tome, sasvim je nevažno da li se ono vrši s točno određenom namjenom ili je pak, namjera tog trošenja u ovom momentu nebitna, sakrivena ili pak, nepoznata. Drugim riječima, težišnica pojma rashod je na momentu, činu trošenja i kao takav ne obuhvaća rezultat tog trošenja. U pravilu, rashod nastaje činom evidentiranja, te je on, otuda, ponajprije računovodstvena kategorija.

Netom navedene odrednice o pojmu rashod, nedvojbeno upućuju na doista opsežan, ogroman sadržaj koji se tim pojmom nastoji obuhvatiti i predstaviti. Zna li se da se svako trošenje unutar poduzeća podrazumijeva kao trošenje vrijednosti, neumitno se javlja potreba jasnijeg određenja pojma rashodi što se, držimo, učinkovito postiže odgovarajućom klasifikacijom.“ (Santini;2006;3). Jedna od načina klasifikacija vidljiv je na slici.

Slika 2 Klasifikacija rashoda

Izvor: izrada autora prema (Santini;2006;4)

Rashode možemo podijeliti na neposlovne rashode i poslovne rashode. Pri tome, neposredni rashodi predstavljaju vrijednost u poduzeću koje nije uvjetovano izvršavanjem temeljne zadaće poduzeća. „Potpore humanitarnim organizacijama, potpore studentima radi realizacije istraživačkih zadaća, itd., prikladnije su i veoma ilustrativni primjeri. Kad je trošenje vrijednosti uvjetovano temeljnom zadaćom poduzeća, tj. proizvodnjom finalnih proizvoda ili pružanjem usluga, tada se takvo trošenje vrijednosti odnosno takvi rashodi nazivaju poslovnim rashodima. Unutar poslovnih rashoda valja praviti jasnu razliku između izvanrednih poslovnih rashoda i ukalkuliranih (redovitih) poslovnih rashoda odnosno troškova. Izvanredni poslovni rashodi, iako su vezani uz izvršenje temeljne zadaće poduzeća, oni nastaju ne samo zbog nastupanja nepredvidivih okolnosti, različite štete izazvane djelovanjem viših sila na primjer, nego i zbog vremenskog usklađivanja koje knjigovodstvu zakonski propisi nameću i nalažu.“ (Santini;2006;3-4).

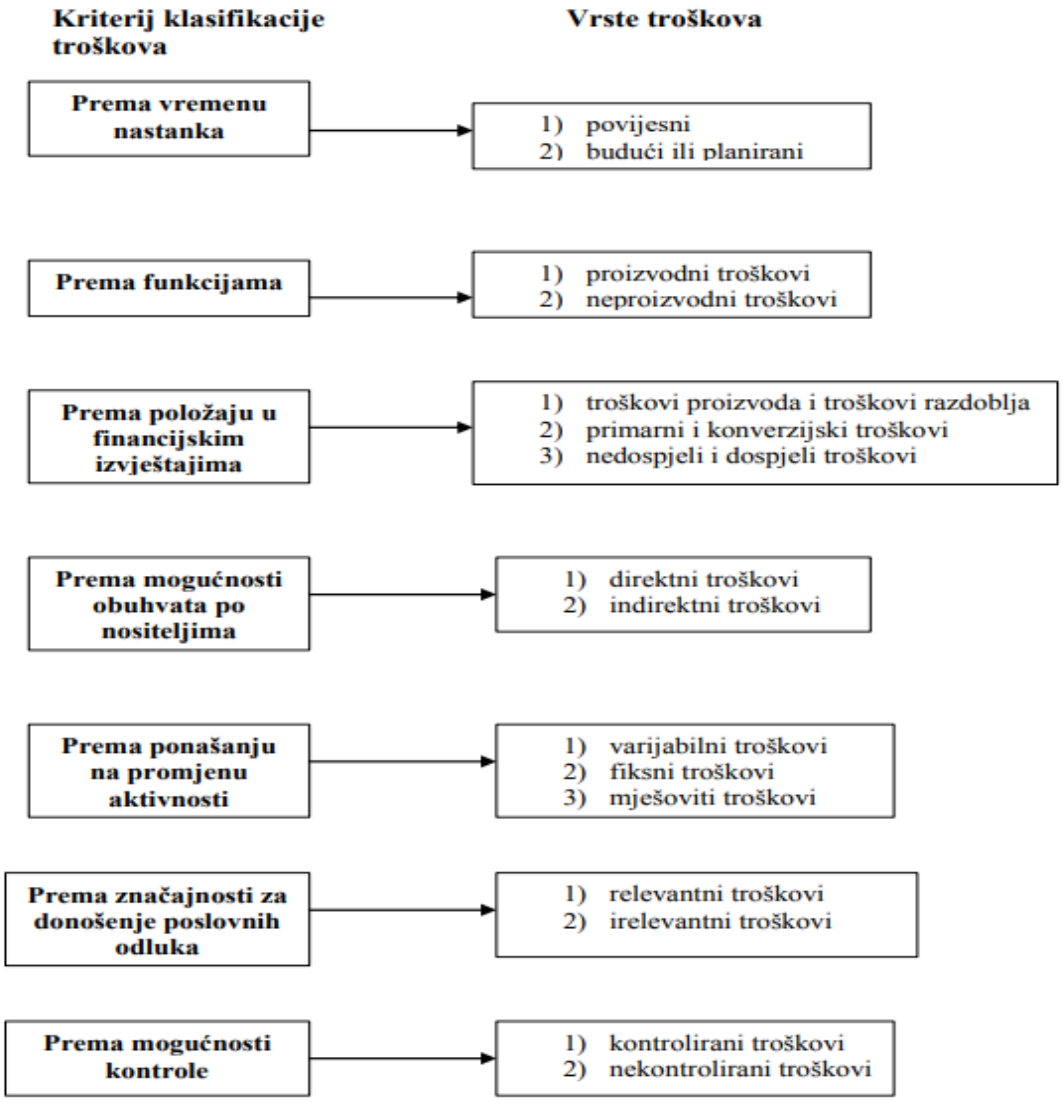
3.4 TROŠAK

„Na podlozi prethodne klasifikacije poslovnih rashoda, ponajprije treba istaknuti da su troškovi kvantitativno najznačajniji poslovni rashodi. Njima se, označavaju tzv. ukalkulirani poslovni rashodi, tj. samo oni rashodi kod kojih je moguće uspostaviti vezu s ciljem trošenja vrijednosti. Kako je cilj trošenja vrijednosti usredotočen na proizvode odnosno usluge, a to je temeljna privredna zadaća poduzeća, troškovima se mogu smatrati svi oni poslovni rashodi koji se mogu ukalkulirati u cijenu proizvoda odnosno u cijenu usluge.“ (Santini;2006;5) Shodno tome, može se reći da se „pod troškovima se razumijevaju oni rashodi koji se mogu u cijenu koštanja učinka. Netom eksplicitna definicija, evidentno se oslanja na rashode. Gledište računovodstvene teorije, otuda, nedvojbeno je povezano s gledištem njemačkog učenja o ekonomici poduzeća. Da ekonomika poduzeća treba pružiti objašnjenje poveznice sa znanosti o privredi u cjelini, ovdje je dovoljno tek ukazati pa i apostrofirati.“ (Santini;2006;5)

4. VRSTE TROŠKOVA

Budući da je veliki broj računovodstvenih teoretičara nastojao pružiti što jasniju definiciju troškova, kao rezultat toga pojavili su se razni kriteriji klasifikacije troškova.

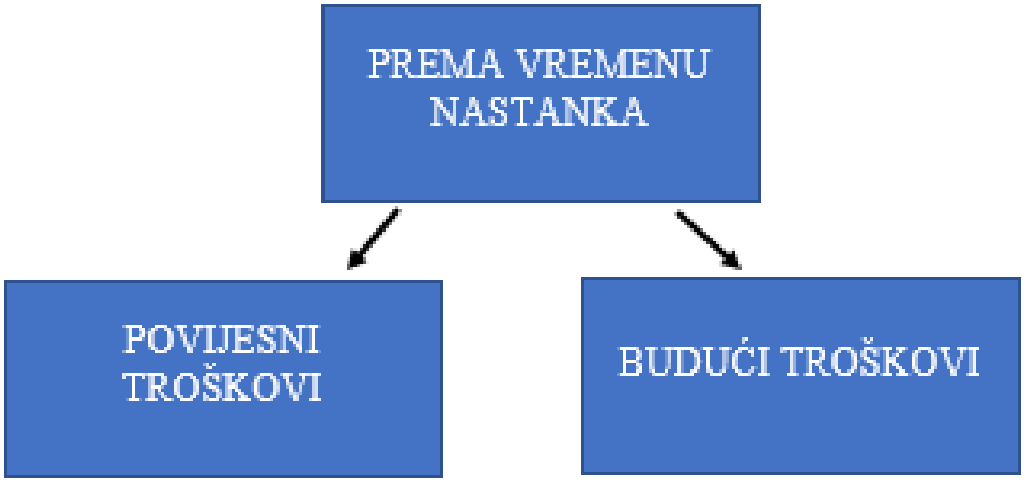
Slika 3 Kriterij klasifikacije i vrste troškova

Izvor: http://www.efzg.unizg.hr/UserDocsImages/RAC/hpercevic/poslovno_planiranje/Tro%C5%A1kovi%20i%20kriteriji%20klasifikacije%20tro%C5%A1kova.pdf str.5. (pristupano 26.9.2020.)

„Troškovi se mogu klasificirati prema vremenu nastanka, prema funkcijama, prema položaju u financijskim izvještajima, prema mogućnosti obuhvata po nositeljima, prema ponašanju na promjenu aktivnosti, prema značajnosti za donošenje poslovnih odluka, te prema mogućnosti kontrole.“ (Belak;2009;85) Svaka ta podjela troškova sadrži svoju podjelu. Shodno tome, prema vremenu nastanka razlikujemo povijesne troškove i buduće ili planirane troškove.

Slika 4 Podjela troškova prema vremenu nastanka

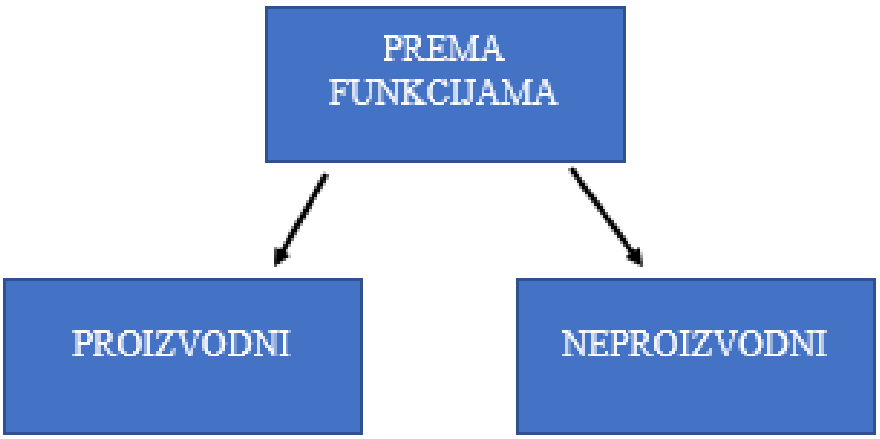

Izvor: izrada autora

Povijesni troškovi, kao što i naziv sugerira, „odnose se na osobiti knjigovodstveni zapis poslovnih događaja i poslovnih zbivanja u proteklom vremenskom razdoblju. Najjednostavnije, povijesni su troškovi učinjeni, nastali su i ta se notorna činjenica ničim ne može zasjeniti, niti izmijeniti.“ (Santini;2006;206). Budući troškovi predstavljaju troškove koji se „očekuje da će nastati u budućem obračunskom razdoblju (planirani-budžetirani), predstavljaju aktivnosti i odluke koje menadžment želi poduzeti i ostvariti u budućem obračunskom razdoblju.“[2]

[2] Kriterij klasifikacije i vrste troškova, dostupno na: https://www.racunovodja.hr/33/kriteriji-klasifikacije-troskova-i-vrste-troskova-uniqueidmRRWSbk196E4DjKFq6pChJStqqwHWRpu5TIlS2ZBgitrJfTGJxQrnQ/ (pristupano 28.9.2020.)

Slika 5 Podjela troškova prema funkcijama

Izvor: izrada autora

Podjelu troškova sa stajališta funkcije, možemo gledati kao podjelu na proizvodne troškove i neproizvodne troškove. „Proizvodni troškovi vezani su za funkciju proizvodnje, te predstavljaju troškove direktnog materijala, troškove direktnog rada i opće troškove proizvodnje. Neproizvodni troškovi nastaju u tzv. neproizvodnim funkcijama kao što su nabava, prodaj, računovodstvo, financije, pravna, kadrovska…“[3] Temeljna razlika vidljiva je u tome što proizvodni troškovi moraju pratiti sam proces proizvodnje, a rashod postaju tek nakon što se prodaju, dok neproizvodni postaju rashod već u trenutku samog nastanka.

[3]Troškovi i kriterij klasifikacije troškova, dostupno na: http://www.efzg.unizg.hr/UserDocsImages/RAC/hpercevic/poslovno_planiranje/Tro%C5%A1kovi%20i%20kriteriji%20klasifikacije%20tro%C5%A1kova.pdf (pristupano 28.9.2020.)

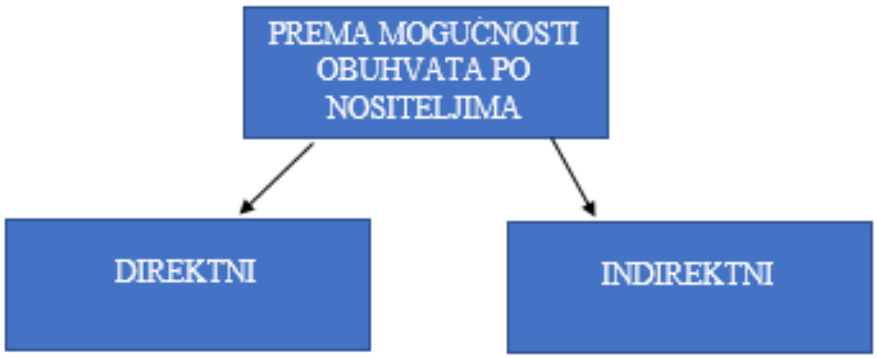
Slika 6 Podjela troškova prema položaju u financijskim izvještajima

Izvor: izrada autora

Prema položaju u financijskim izvještajima troškovi se mogu podijeliti na troškove proizvoda i troškove razdoblja, primarne i konverzijske troškove te na nedospjele i dospjele troškove. „Potrebno je znati koje troškove svrstavamo u bilancu, a koje u račun dobiti i gubitka. Ako krenemo od nedospjelih i dospjelih troškova, može se reći da u bilancu svrstavamo nedospjele troškove, odnosno one koji su uključeni u vrijednost zaliha, a koji postaju rashod u trenutku prodaje, uništenjem ili darovanjem. Nasuprot nedospjelim troškovima postoje dospjeli troškovi koji se prikazuju u izvještaju od dobiti. To su troškovi koji su rashod u trenutku nastanka i u koje se ubrajaju troškovi koji nisu uključeni u vrijednost zaliha poslovnog subjekta. Troškovi sirovina, rezervnih dijelova, direktnog materijala i slično se tijekom proces proizvodnje pretvaraju u korisne učinke, odnosno proizvode ili usluge pa se nazivaju primarnim troškovima. Troškovi nastali u procesu konverzije primarnih sirovina u gotove proizvode se nazivaju troškovima konverzije.“ (Belak;2009;61)

Slika 7 Podjela troškova prema mogućnosti obuhvata po nositeljima

Izvor. izrada autora

Sa stajališta podjele troškova prema mogućnosti obuhvata po nositeljima, vidljiva je podjela na direktne i indirektne troškove. „Direktni troškovi mogu se obuhvatiti po mjestu nastanka troška i po nosiocima troškova kao što su materijal izrade (osnovni i pomoćni), energija i gorivo, osobni dohoci, amortizacija, dok indirektni troškovi predstavljaju zajedničke troškove za više mjesta troškova ili više vrsta učinaka kao što su opći troškovi izrade (pogonska režija) i opći troškovi uprave i prodaje. Mjesta nastanka troškova su pojedini dijelovi poduzeća u kojima troškovi nastaju. Nosioci troška su pojedini učinci tj. proizvodi i usluge bez obzira na mjesto gdje su troškovi nastali.“[4]

[4] Troškovi u poslovanju, dostupno na: http://rgn.hr/~dkarasal/NIDS/EKONOMIKA%20NAFTNOG%20RUDARSTVA/Ekonomika-8.pdf str. 21. (pristupano 29.9.2020.)

Slika 8 Podjela troškova prema ponašanju na promjenu aktivnosti

Izvor: izrada autora

Podjela troškova prema ponašanju na promjenu aktivnosti je podjela na fiksne, varijabilne i mješovite troškove. „Fiksni troškovi su oni troškovi koji se ne mijenjaju s razinom proizvodnje, a može ga se eliminirati samo prestankom poslovanja.“[5] Fiksni troškovi mogu se podijeliti na apsolutno fiksne i relativno fiksne troškove. „Apsolutno fiksni troškovi ne mijenjaju se ni pri promjenama stupnja pripravnosti kapacitet, a tipičan primjer je taksa koja se plaća na isticanje tvrtke. Relativno fiksni troškovi pri prelasku u viši stupanj pripravnosti kapaciteta mijenjaju se skokovito na više onda opet ostaju nepromjenjivi za taj stupanj pripravnosti.“ (Balak;2005;60)

Varijabilni troškovi predstavljaju troškove koji ovise o stupnju iskorištenosti kapaciteta, a mogu se podijeliti na proporcionalne, degresivne, progresivne. „Proporcionalni troškovi mijenjaju se u istoj proporciji kao i promjena razine aktivnosti, progresivni se mijenjaju brže od promjene razine aktivnosti, dok se degresivni mijenjaju sporije od promjene razine aktivnosti.“ Primjer varijabilnog troška predstavlja utrošak materijala i energije.“[6]

Mješoviti troškovi predstavljaju varijabilne troškova s fiksnom komponentom ili fiksne troškove s komponentom varijabilnih troškova. Tipičan primjer takvih troškova predstavlja trošak telefona.

[5] Troškovi proizvodnje, dostupno na: http://www.unizd.hr/portals/4/nastavni_mat/1_godina/mikroek/mikroekonomija_10.pdf str.2. (pristupano 1.10.2020.)

[6] Trošak i kriterij klasifikacije troškova, dostupno na: http://www.efzg.unizg.hr/UserDocsImages/RAC/hpercevic/poslovno_planiranje/Tro%C5%A1kovi%20i%20kriteriji%20klasifikacije%20tro%C5%A1kova.pdf str. 15. (pristupano 1.10.2020.)

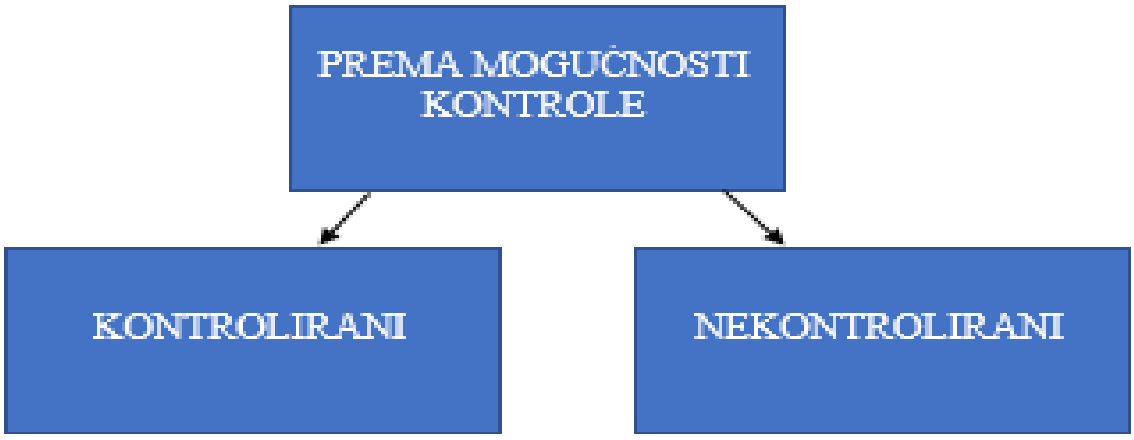
Slika 9 Podjela troškova prema značajnosti za donošenje poslovnih odluka

Izvor: izrada autora

„Prema značajnosti donošenja poslovnih odluka troškovi se dijele na relevantne i irelevantne troškove. Relevantni troškovi iznimno su značajni za poslovanje i ostvarivanje ciljeva budući da predstavljaju podlogu za donošenje odluka, dok irelevantni troškovi nisu podloga za odlučivanje, budući da se isključuju iz analize troškova.“[7]

Slika 10 Podjela troškova prema mogućnosti kontrole

Izvor: izrada autora

[7] Troškovi i kriterij klasifikacije troškova, dostupno na: http://www.efzg.unizg.hr/UserDocsImages/RAC/hpercevic/poslovno_planiranje/Tro%C5%A1kovi%20i%20kriteriji%20klasifikacije%20tro%C5%A1kova.pdf (pristupano 14.10.2020.)

Prema mogućnosti kontrole troškovi se mogu podijeliti na kontrolirane troškove i nekontrolirane troškove. Kao što i sama riječ govori, „kontrolirani troškovi su oni koje menadžment može kontrolirati i za koje je odgovoran. Što se menadžer nalazi u višoj organizacijskoj jedinici tada je i kontrola nad troškovima veća. S druge strane, tu su nekontrolirani troškovi koje menadžer ne može kontrolirati, nema nikakvog utjecaja na njih i ne može biti odgovoran za njih.“ (Gulin i dr., 2012:24).

5. ANALIZA TROŠKOVA RICARDO D. O. O.

Kroz dato poglavlje, prikazane si temeljni podaci društva, te sama analiza troškova. Analiza je bazirana na usporedbi troškova sa godinama ranije. Obrada je provedena na temelju internetsko dostupnih podataka, a troškovi unutar kompanije analizirani su na temelju godišnjih financijskih izvještaja dostupnih na stranicama Fine.

5.1 TEMELJNI PODACI DRUŠTVA

„Ricardo d.o.o. osnovan je 1992. godine, kada je hrvatsko gospodarstvo bilo na samom početku, obilježeno teškim razdobljem koje je imalo negativne posljedice na njegov razvoj. Početni kapital i ogromni elan, povezani s upornošću i podosta rizika, stvarali su ideje i poslovne vizije. Početna djelatnost tvrtke bila je maloprodaja. Tijekom godina Ricardo se prilagođavao tržištu i njegovim zahtjevima te danas možemo reći da primarna djelatnost uključuje cestovni prijevoz i logističke usluge te proizvodnju voća i prirodnih sokova. Rješavanje kompleksnih zadataka i daljnji razvoj temeljimo na prilagodbi i standardizaciji, ulaganju u zaposlenike i njihovu edukaciju, na cjelovitoj tehnološkoj i informatičkoj potpori, inovativnosti i aktivnom praćenju trendova i zahtjeva tržišta.“[8]

Slika 11 Logo Ricardo d.o.o.

[8] Službena stranica Ricardo d.o.o., dostupno na: https://www.ricardo.hr/index.php?lang=hr (pristupano 28.9.2020.)

Izvor: https://www.google.com/url?sa=i&url=https%3A%2F%2Fwww.ricardo.hr%2F&psig=AOvVaw28H-2DtxPOXL1EQvD0wpAt&ust=1601410619113000&source=images&cd=vfe&ved=0CAIQjRxqFwoTCIDH4srVjOwCFQAAAAAdAAAAABAD (pristupano 28.9.2020.)

„Misija kojom se poduzeće vodi je da u svakom trenutku svojim poslovnim partnerima osigurati logističku uslugu prilagođenu individualnim potrebama uz visoku kvalitetu i najviši stupanj sigurnosti usklađen sa standardima kvalitete i zakonskim propisima, dok je vizija usmjerena na postajanje tržišnog lider u cestovnom prijevozu RH, koji će biti standard i mjerilo kvalitete i profesionalnosti u svim segmentima poslovanja, pouzdan partner i društveno odgovorna kompanija.“[9]

5.2 TEMLJNA DJELATNOSTI

Za uvod u ovo poglavlje, iznimno je važno je istaknuti usluge koje pruža, odnosno usluge koje između ostalog projiciraju i same troškove unutar kompanije. Ricardo d.o.o. pruža usluge transporta, skladištenja, distribucije te tahograf servisa.

TRANSPORT

„Ricardo na području Republike Hrvatske i cijele Europe nudi uslugu prijevoza svih vrsta roba u ambijentalnom i hlađenom režimu, te prijevoz živih životinja i rasutih tereta. Sva vozila opremljena su uređajima za satelitsko praćenje, što omogućuje pouzdano praćenje i pozicioniranje vozila. U svakom su trenutku dostupne informacije o prijevozu i moguć je izravan kontakt, te praćenje tijeka prijevoza u realnom vremenu uz uslugu pratite transport.“[10] Usluga je na raspolaganju svim naručiteljima kako bi bili u mogućnosti pratiti kretanje svoje robe.

„Stručnost i profesionalnost zaposlenika s poduzetničkim duhom i znanjem znatno doprinose kvaliteti prijevoznog procesa. Kvalificirani vozači s dugogodišnjim iskustvom poslu pristupaju profesionalno i odgovorno, uz poštivanje svih zakonskih odredbi i normi. Implementacijom HACCP sustava upravljanja hranom pri transportu zadovoljavamo visoke standarde pri

[9] Službena stranica Ricardo d.o.o., dostupno na: https://www.ricardo.hr/index.php?lang=hr (pristupano 28.9.2020.)
[10] Službena stranica Ricardo d.o.o., dostupno na: https://www.ricardo.hr/index.php?lang=hr (pristupano 28.9.2020.)

prijevozu prehrambenih proizvoda. Vozni park tvrtke čini ukupno 280 vozila opremljenih vrhunskom suvremenom opremom za prijevoz svih vrsta roba u svim traženim uvjetima.“[11]

SKLADIŠTENJE

„Usluga skladištenja, osim najma paletnog mjesta, obuhvaća i sve vrste skladišnih usluga. Trenutačni kapacitet skladišnog prostora je 8.000 metara kvadratnih.

Skladišni kapaciteti posebno su prilagođeni različitim vrstama roba, suvremenim informacijskim tehnologijama, iskusna radna snaga te odgovarajuća tehnička sredstva za manipulaciju robom omogućavaju nam da po vašem nalogu robu uskladištimo, sortiramo, komisioniramo i distribuiramo.

Skladište posluje u skladu s međunarodno priznatim normama – sustavom upravljanja kvalitetom ISO 9001 te HACCP sustavom, temeljem čega možemo dokazati sljedivost procesa i parametara poslovanja.“[12]

DISTRIBUCIJA

„Ricardo d.o.o. već duži niz godina uspješno distribuira robu za poznate renomirane tvrtke po specifičnim zahtjevima na području Slavonije i Baranje.

Za potrebe distribucije raspolažemo sa 30 vozila, nosivosti od 3-12 tona od čega je 22 vozila s kontroliranim temperaturnim režimom. Maksimalna posvećenost klijentu i njegovim potrebama te stručnost zaposlenika u kombinaciji sa vrhunskom opremom, osiguravaju vam vrhunsku logističku uslugu u roku od 24/48 sati od primitka narudžbe.

Izdvajanjem logističkih aktivnosti u out-sourcing, usmjeravate svoju poslovnu aktivnost na vašu osnovnu djelatnost. Povjeravanje logističke aktivnosti nama, donosi vam brojne prednosti kao što su: niži troškovi, izbjegavanje novih investicija te bržu i sigurniju uslugu prijevoza.“[13]

[11] Službena stranica Ricardo d.o.o., dostupno na: https://www.ricardo.hr/index.php?lang=hr (pristupano 28.9.2020.)
[12] Službena stranica Ricardo d.o.o., dostupno na: https://www.ricardo.hr/index.php?lang=hr (pristupano 28.9.2020.)
[13] Službena stranica Ricardo d.o.o., dostupno na: https://www.ricardo.hr/index.php?lang=hr (pristupano 28.9.2020.)

TAHOGRAF SERVIS

Uz sve navedene usluge, Ricardo d.o.o. pruža i usluge stručnog savjetovanja te usluge ispitivanje i servis tahografa, ispitivanje ograničivača brzine te evidencija radnih vremena mobilnih radnika.

5.3 ANALIZA TROŠKOVA

Kroz analizu troškova obradit će se zadnji dostupni podaci društva, odnosno podaci za 2018. godinu, te će se navedeni podaci komparirati sa prethodnom godinom, kako bi se vidjeli učinci poslovanja odabranog društva.

„Račun dobiti i gubitka kao jedan od temeljnih financijskih izvještaja prikazuje uspješnost poslovanja poduzeća kroz određeno vremensko razdoblje. Sadrži prikaz ukupnih prihoda i rashoda, te ostvareni financijski rezultat.“[14]

Slika 12Račun dobiti i gubitka

Red.br.	OPIS POZICIJE	2017	2018
1.	POSLOVNI PRIHODI	230.764.373	227.745.786
2.	POSLOVNI RASHODI	222.140.378	214.843.927
3.	FINANCIJSKI PRIHODI	964.229	1.361.198
4.	FINANCIJSKI RASHODI	3.462.162	3.904.112
5.	**UKUPNI PRIHODI**	**231.728.602**	**229.106.984**
6.	**UKUPNI RASHODI**	**225.602.540**	**218.848.039**
7.	DOBIT ILI GUBITAK PRIJE OPOREZIVANJA	6.126.062	10.258.945
8.	POREZ NA DOBIT	1.179.730	1.890.022
9.	**DOBIT ILI GUBITAK NAKON OPOREZIVANJA**	**4.946.332**	**8.368.923**

Izvor: godišnji financijski izvještaj društva

[14] Račun dobiti i gubitka, dostupno na: http://www.efos.unios.hr/financiranje-poduzetnickog-pothvata/wp-content/uploads/sites/224/2013/04/Ra%C4%8Dun-dobiti-i-gubitka_1.pdf (pristupano 14.10.2020.)

Iz računa dobiti i gubitka vidljivo je smanjenje ukupnih prihoda što je za sobom projiciralo i smanjenje ukupnih rashoda društva. Ukupni prihodi društva u 2018. godini iznosili su oko 229 milijuna kuna, što je smanjenje u odnosu na prethodnu godinu za oko 2,5 milijuna kuna. Kada govorimo o rashodima, vidljivo je smanjenje rashoda na 218,8 milijuna kuna, odnosno oko 6 milijuna kuna ili ti oko 3%. Smanjenje prihoda nije izazvalo negativne posljedice na konačan financijski rezultat budući da su se ukupni rashodi smanjili u značajnijem iznosu od ukupnih prihoda, što je ostavilo prostora za veći konačni financijski rezultat u odnosu na prethodnu godinu. Shodno tome, veći financijski rezultat iziskivao je i veće porezno opterećenje, odnosno plaćanje poreza na dobit u većem iznosu nego godinu ranije. Konačan financijski rezultat nakon oporezivanja za društvo iznosio je oko 8,4 milijuna kuna. Kriza hrvatskog gospodarstva vezana uz društva iz sustava Agrokor, pogodila je i poslovanje društva Ricardo d.o.o. Tijekom 2018. godine unatoč problemima vezanim uz plaćanje usluga, društvo je uspjelo poslovati pozitivno.

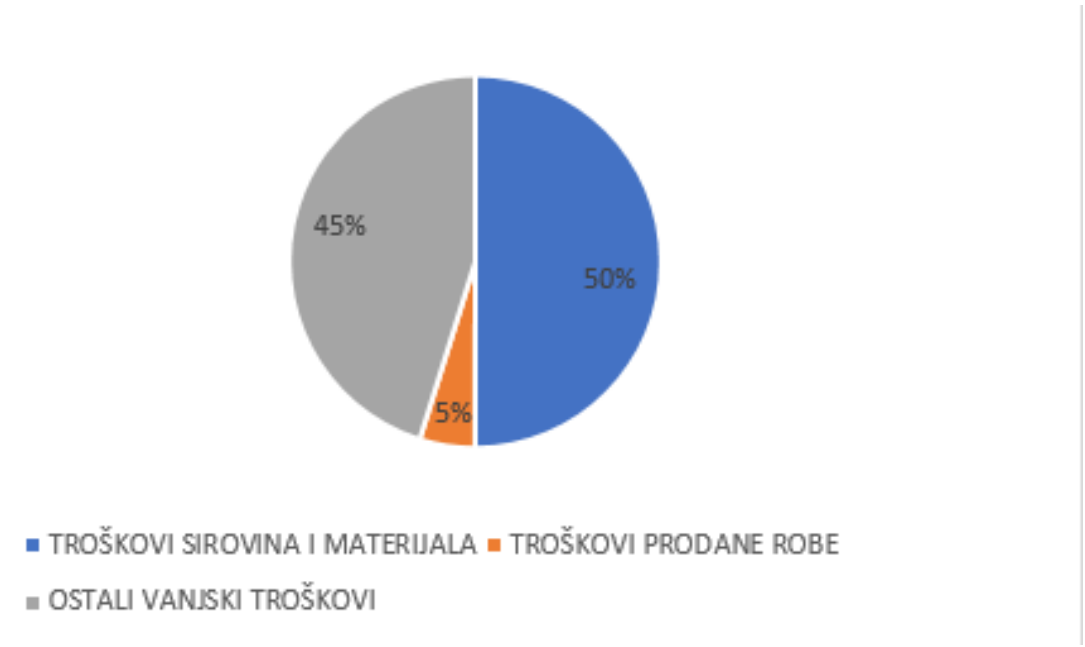
Tablica 1 Materijalni troškovi

	2017. GODINIA	2018. GODINA
MATERIJALNI TROŠKOVI	122.038.107	135.392.478
TROŠKOVI SIROVINA I MATERIJALA	63.765.207	67.761.562
TROŠKOVI PRODANE ROBE	6.200.928	6.492.799
OSTALI VANJSKI TROŠKOVI	52.071.972	61.138.117

Izvor: izrada autora prema podacima iz financijskog izvještaja društva

Materijalni troškovi sadrže troškove sirovina i materijala, troškove prodane robe te ostale vanjske troškove. Ukupni materijalni troškovi društva u 2018. godini pokazuju značajan rast u odnosu na prethodnu. Povećanje sa dotadašnjih 122.038.107 kuna na 135.392.478 kuna prikazuje povećanje za oko 10,9% u odnosu na prethodnu godinu. Nadalje, iz tablice je vidljivo povećanje svih stavki materijalnih troškova, a najveće povećanje vidljivo je pod stavkom ostali vanjski troškovi.

Slika 13 Strukturalni prikaz materijalnih troškova

Izvor: izrada autora prema podacima iz financijskog izvještaja društva

Ako pogledamo samu strukturu materijalnih troškova u 2018. godini, vidljiva je dominacija troškova sirovina i materijala i to sa 50%, dok ga prate ostali vanjski troškovi koji uključuju troškove kao što su prijevoz usluge, poštanske i telekomunikacijske usluge, trošak vanjskih dorada, trošak servisnih usluga i održavanja, trošak zakupa i leasinga, troškovi promidžbe, sajmova i sponzorstva, trošak intelektualnih i drugih usluga, trošak komunalnih usluga, trošak usluga posredovanja i druge slične usluge.

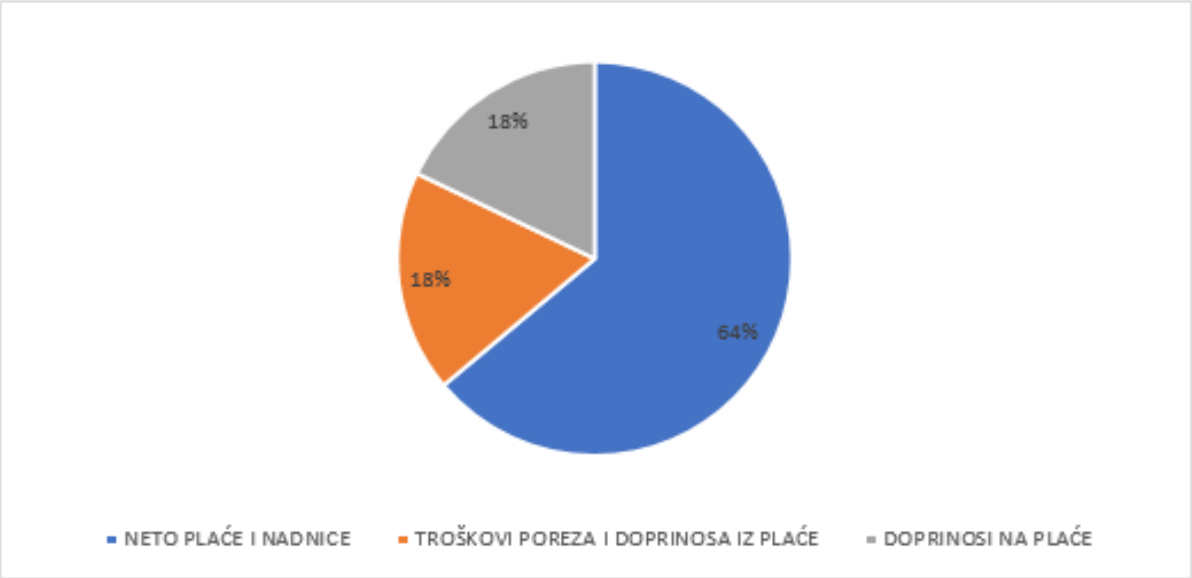
Tablica 2 Troškovi osoblja

	2017. GODINA	2018. GODINA
TROŠKOVI OSOBLJA	27.742.239	27.238.919
NETO PLAĆE I NADNICE	17.775.546	17.400.353
TROŠKOVI POREZA I DOPRINOSA IZ PLAĆE	4.995.471	4.970.113
DOPRINOSI NA PLAĆE	4.971.222	4.868.453

Izvor: izrada autora prema podacima iz financijskog izvještaja društva

Troškovi osoblja uključuju neto plaće i nadnice, troškove poreza i doprinosa iz plaće te doprinose na plaću. Društvo je u 2018. godini smanjilo troškove osoblja za oko 504 tisuće kuna. Broj od 342 prosječno zaposlenih radnika unutar kompanije u 2018. godini blago je smanjen u odnosu na 2017. godinu, kako navodi društvo, prvenstveno zbog kroničnog nedostatka profesionalnog kadra vozača. Kao posljedica smanjenja ukupnih troškova osoblja, smanjen je i ukupan trošak svake od navedenih stavki.

Slika 14 Strukturalni prikaz troškova osoblja

Izvor: izrada autora prema podacima iz financijskog izvještaja društva

Kroz strukturalni prikaz troškova osoblja najbolje je vidljivo koliko svaka pojedina stavka opterećuje ukupan trošak osoblja. Shodno tome, na neto plaće i nadnice odlazi 64% iznosa, dok po 18% odlazi na troškove poreza i doprinosa iz plaće i na plaću.

Tablica 3 Vrijednosno usklađenje

	2017. GODINA	2018. GODINA
VRIJEDNOSNO USKLAĐENJE	19.847.058	0
DUGOTRAJNA IMOVINA (osim financijske imovine)	0	0

KRATKOTRAJNA IMOVINA (osim financijske imovine)	19.847.058	0

Izvor: izrada autora prema podacima iz financijskog izvještaja društva

Vrijednosno se može uskladiti dugotrajna i kratkotrajna imovina, odnosno zalihe i potraživanja. Vidljivo je da je do vrijednosnog usklađenja došlo samo u 2017. godini i to u iznosu od 19.847.058 kuna, a cijeli iznos odnosio se na vrijednosno usklađivanje kratkotrajne imovine.

Tablica 4 Poslovni rashodi

	2017. GODINA	2018. GODINA
POSLOVNI RASHODI	222.140.378	214.943.927
PROMJENE VRIJEDNOSTI ZALIHA PROIZVODNJE I GOT. PROIZVODA	365.482	- 628.152
MATERIJALNI TROŠKOVI	122.038.107	135.392.478
TROŠKOVI OSOBLJA	27.742.239	27.238.919
AMORTIZACIJA	32.192.258	34.314.318
OSTALI TROŠKOVI	17.685.738	17.837.057
VRIJEDNOSNO USKLAĐENJE	19.847.058	0
REZERVIRANJE	0	0
OSTALI POSLOVNI RASHODI	2.269.496	789.307

Izvor: izrada autora prema podacima iz financijskog izvještaja društva

Najznačajnije rashode društva predstavljaju materijalni troškovi, amortizacija i troškovi osoblja. Osim navedenog, poslovni rashodi uključuju promjene vrijednosti zaliha proizvodnje i gotovih proizvoda, ostale troškove, vrijednosno usklađenje, rezerviranje te ostale poslovne rashode. Poslovni rashodi u 2018. godini iznosili su oko 214.9 milijuna kuna, što je za 3,3% manje u odnosu na prethodnu godinu kada su iznosili oko 222,1 milijuna kuna. Ostali troškovi

predstavljaju premije osiguranja, bankarske usluge i troškove platnog prometa, zdravstvene usluge, troškove prava korištenja, troškove članarina, troškove poreza koji ne ovisi o dobitku i ostale nematerijalne troškove poslovanja. Troškovi koji su korišteni za navedene stavke u 2018. godini iznosili su 27.238.919 kuna, te su bili manji za oko 1,8% u odnosu na godinu ranije kada su iznosili 27.742.239 kuna.

Slika 15 Financijski rashodi

Naziv pozicije	2017	2018	Indeks 2018/2017
Rashodi s osnove kamata i slični rashodi s poduzetnicima unutar grupe	- kn	- kn	
Tečajne razlike i drugi rashodi s poduzetnicima unutar grupe	- kn	- kn	
Rashodi s osnove kamata i slični rashodi	3.149.200 kn	3.607.444 kn	114,55
Tečajne razlike i drugi rashodi	221.815 kn	146.668 kn	66,12
Nerealizirani gubici (rashodi) od financijske imovine	- kn	- kn	
Vrijednosna usklađenja financijske imovine (neto)	- kn	- kn	
Ostali financijski rashodi	91.147 kn	150.000 kn	164,57
UKUPNO	3.462.162 kn	3.904.112 kn	

Izvor: godišnji financijski izvještaj društva

Financijski rashodi su stavka koja se odnosi na kamate, tečajne razlike i druge rashode, nerealizirane gubitke (rashode) od financijske imovine, neto vrijednosna usklađenja financijske imovine i ostale financijske rashode. Ricardo d.o.o. je u 2018. godini ostvarilo financijske rashode u iznosu od 3.904.112 kuna. Najveći dio financijskih rashoda otpada na stavku rashoda s osnove kamata i slične rashode 3.607.444 kuna. Ta stavka pokazuje povećanje u odnosu na prethodnu godinu od 14,55%.

6. ZAKLJUČAK

Trošak predstavlja svojevrsno iskorištavanje resursa. Susrećemo ih u svakodnevnom životu, bilo da se radi o poslovnim ili neposlovnim procesima. Budući da je veliki broj računovodstvenih teoretičara nastojao pružiti što jasniju definiciju troškova, kao rezultat toga pojavili su se razni kriteriji klasifikacije troškova. Shodno tome, „troškovi se mogu podijeliti prema vremenu nastanka, prema funkcijama, prema položaju u financijskim izvještajima, prema mogućnosti obuhvata po nositeljima, prema ponašanju na promjenu aktivnosti, prema značajnosti za donošenje poslovnih odluka, te prema mogućnosti kontrole.“[15]

Važnu ulogu unutar svakog poduzeća ima poznavanja troškova, njihovog analiziranja i posvećenosti upravljanju troškovima bez kojih organizacija ne može ostvarivati željene rezultate. Da bi određena organizacija bila konkurentna na tržištu svakako je važno sagledavanje opravdanosti troškova nastalih zbog ostvarenja ciljeva organizacije.

Ricardo d. o. o. predstavlja jednog od najvećih cestovnih prijevoznika u Hrvatskoj, a djelatnost kojom se bave usmjerena je prvenstveno na skladištenje, transport i distribuciju. Analizirajući zadnje dostupne financijske izvještaje društva Ricardo d. o. o. iz 2018. godine vidljivo je smanjenje ukupnih prihoda i rashoda što je prvenstveno rezultat krize koja je pogodila hrvatsko gospodarstva, a vezane je uz društva iz sustava koncerna Agrokor. Ako pogledamo samu strukturu rashoda poduzeća, vidljivo je značajnije povećanje materijalnih troškova koji u sebi sadrže troškove sirovina i materijala, troškove prodane robe i ostale vanjske troškove za oko 13 milijuna kuna, odnosno oko 10,9% u odnosu na prethodnu godinu. Troškovi osoblja koji uključuju neto plaće i nadnice, troškove poreza i doprinosa iz plaće te doprinose na plaću u 2018. godini su se smanjili za oko 504 tisuće kuna što je prvenstveno rezultat smanjenja broja zaposlenih. Najbolji odraz događanja u 2018. godini dočarava smanjenje poslovnih rashoda i to u iznosu oko 8 milijuna kuna, što je za oko 3,3% manje u odnosu na godinu ranije. Na posljetku, važno je istaknuti da je društvo unatoč smanjenju prihoda i rashoda, ostvarilo veći konačni financijski rezultat, odnosno veću neto dobit u odnosu na 2017. godinu i to u iznosu od oko 3 milijuna kuna.

[15] Troškovi i kriterij klasifikacije troškova, dostupno na: http://www.efzg.unizg.hr/UserDocsImages/RAC/hpercevic/poslovno_planiranje/Tro%C5%A1kovi%20i%20kriteriji%20klasifikacije%20tro%C5%A1kova.pdf (pristupano 14.10.2020.)

7. LITERATURA

7.1 KNJIGE I ČLANCI

1. Santini, I. (2006.), Troškovi u poslovnom odlučivanju, HIBIS d. o. o., Centar za ekonomski consulting, Zagreb

2. Belak, V. (1995.) Menadžersko računovodstvo, RRiF, Zagreb

3. Belak, V. (2009) Računovodstvo proizvodnje, RRIF Plus, Zagreb

4. Gulin, D., Tušek B., Žager L., Perčević H. (2012) Poslovno planiranje, kontrola i analiza. Zagreb: Hrvatska zajednica računovođa i financijskih djelatnika

7.2 INTERNETSKI IZVORI

1. Službena stranica Ricardo d.o.o., dostupno na: https://www.ricardo.hr/index.php?lang=hr

2. Financijski izvještaj Ricardo d.o.o., dostupno na stranicama Fine: http://rgfi.fina.hr/JavnaObjava-web/jsp/prijavaKorisnika.jsp

3. Kriterij klasifikacije i vrste troškova, dostupno na: https://www.racunovodja.hr/33/kriteriji-klasifikacije-troskova-i-vrste-troskova-uniqueidmRRWSbk196E4DjKFq6pChJStqqwHWRpu5TIlS2ZBgitrJfTGJxQrnQ/

4. Troškovi i kriterij klasifikacije troškova, dostupno na: http://www.efzg.unizg.hr/UserDocsImages/RAC/hpercevic/poslovno_planiranje/Tro%C5%A1kovi%20i%20kriteriji%20klasifikacije%20tro%C5%A1kova.pdf

5. Troškovi proizvodnje, dostupno na: http://www.unizd.hr/portals/4/nastavni_mat/1_godina/mikroek/mikroekonomija_10.pdf

6. Troškovi u poslovanju, dostupno na: http://rgn.hr/~dkarasal/NIDS/EKONOMIKA%20NAFTNOG%20RUDARSTVA/Ekonomika-8.pdf

7. Račun dobiti i gubitka, dostupno na: http://www.efos.unios.hr/financiranje-poduzetnickog-pothvata/wp-content/uploads/sites/224/2013/04/Ra%C4%8Dun-dobiti-i-gubitka_1.pdf

8. POPIS SLIKA I TABLICA

8.1 POPIS SLIKA

Slika 1 Podjela troškova prema temeljnim polazištima 5
Slika 2 Klasifikacija rashoda 9
Slika 3 Kriterij klasifikacije i vrste troškova 11
Slika 4 Podjela troškova prema vremenu nastanka 12
Slika 5 Podjela troškova prema funkcijama 13
Slika 6 Podjela troškova prema položaju u financijskim izvještajima 14
Slika 7 Podjela troškova prema mogućnosti obuhvata po nositeljima 15
Slika 8 Podjela troškova prema ponašanju na promjenu aktivnosti 16
Slika 9 Podjela troškova prema značajnosti za donošenje poslovnih odluka 17
Slika 10 Podjela troškova prema mogućnosti kontrole 17
Slika 11 Logo Ricardo d.o.o. 19
Slika 12Račun dobiti i gubitka 22
Slika 13 Strukturalni prikaz materijalnih troškova 24
Slika 14 Strukturalni prikaz troškova osoblja 25
Slika 15 Financijski rashodi 27

8.2 POPIS TABLICA

Tablica 1 Materijalni troškovi 23
Tablica 2 Troškovi osoblja 24
Tablica 3 Vrijednosno usklađenje 25
Tablica 4 Poslovni rashodi 26

IZJAVA

Izjava o autorstvu završnog rada i akademskoj čestitosti

Ime i prezime studenta: Josip Šuto

Matični broj studenta: 0234052909

Naslov rada: Analiza troškova poslovanja kod društva Ricardo d.o.o.

Pod punom odgovornošću potvrđujem da je ovo moj autorski rad čiji niti jedan dio nije nastao kopiranjem ili plagiranjem tuđeg sadržaja. Prilikom izrade rada koristio sam tuđe materijale navedene u popisu literature, ali nisam kopirao niti jedan njihov dio, osim citata za koje sam naveo autora i izvor te ih jasno označio znakovima navodnika. U slučaju da se u bilo kojem trenutku dokaže suprotno, spreman sam snositi sve posljedice uključivo i poništenje javne isprave stečene dijelom i na temelju ovoga rada.

Potvrđujem da je elektronička verzija rada identična onoj tiskanoj te da je to verzija rada koju je odobrio mentor.

Datum | Potpis studenta

_____ _____

ŽIVOTOPIS

Josip
Šuto

DATUM ROĐENJA:
01/02/1998

KONTAKT

Državljanstvo: hrvatsko

Spol: Muško

Hrvatske bratske zajednice 72
21266 Zmijavci, Hrvatska

josipsuto@gmail.com

(+385) 919058663

RADNO ISKUSTVO

01/10/2019 – TRENUTAČNO – Zmijavci, Hrvatska

Koordinator radova

AGORA d.o.o.

Nadzor i kontrola izvedenih radova te koordinacija radnika i daljnih radnji. Svakodnevna izrada izvještaja te priprema papirologije za racunovodstvo i direktora.

15/11/2017 – 15/06/2019 – Zagreb, Hrvatska

Animator i prodavač

MANGOLD d.o.o.

Animacija djece te izrada različitih kreativnih radionica prilagođenih za djecu. Prodaja asortimana vezanog za djecu iz poslovnice/radionice.

OBRAZOVANJE I OSPOSOBLJAVANJE

01/10/2016 – 30/09/2020 – Ul. Vladimira Novaka 23, Zaprešić, Hrvatska

Stručni studij - VSS

Veleučilište Baltazar Zaprešić

01/09/2012 – 20/05/2016 – Ul.Bruna Bušića 59, Imotski, Hrvatska

Ekonomist - SSS

Ekonomska škola Imotski

JEZIČNE VJEŠTINE

MATERINSKI JEZIK/JEZICI: hrvatski

engleski

Slušanje	Čitanje	Govorna produkcija	Govorna interakcija	Pisanje
C1	**B2**	**B1**	**B1**	**B2**

DIGITALNE VJEŠTINE

Internet | Windows | Drutvene mree (razliite platforme) | Vjeto baratanje Microsoft Office alatima (Word Excel Power Point) | Komunikacijski programi (Skype Zoom TeamViewer) | Informacije i komunikacija (pretraivanje interneta) | Timski rad | Sposob nost prilagodavanja promjenama | S lakocom prihvacam i rjesavam nove izazove kroz koje napredujem | Preuzimam inicijativu

VOZAČKA DOZVOLA

Vozačka dozvola: **AM** / Vozačka dozvola: **A2** / Vozačka dozvola: **B**

PRILOZI

U prilogu se nalazi Račun dobiti i gubitka društva Ricardo d. o. o. koji je dostupan na službenim stranicama Fine.

R.b.	Naziv pozicije	Red. br. bilješke	Prethodna godina	udio u %	Tekuća godina	udio u %	index 6/4
1.	2	3	4	5	6	7	8
I.	POSLOVNI PRIHODI		230.764.373	99,58	227.745.786	99,41	98,69
1.	Prihodi od prodaje s poduzetnicima unutar grupa			0,00		0,00	-
2.	Prihodi od prodaje (izvan grupe)		213.027.110	94,43	217.156.592	99,23	101,94
3.	Prihodi na temelju upotrebe vlastitih proizvoda						-
4.	Ostali poslovni prihodi s poduzetnicima unutar grupe						-
5.	Ostali poslovni prihodi		17.737.263	7,65	10.589.194	4,62	59,70
II	POSLOVNI RASHODI		222.140.378	98,47	214.943.927	98,22	96,76
1.	Promjene vrijednosti zaliha proizodnje i got. Proizvoda		365.482	0,16	-628.152	-0,29	-171,87
3.	Materijalni troškovi		122.038.107	54,09	135.392.478	61,87	110,94
	a) troškovi sirovina i materijala		63.765.207	28,26	67.761.562	30,96	106,27
	b) troškovi prodane robe		6.200.928	2,75	6.492.799	2,97	104,71
	c) ostali vanjski troškovi		52.071.972	23,08	61.138.117	27,94	117,41
4.	Troškovi osoblja		27.742.239	12,30	27.238.919	12,45	98,19
	a) neto plaće i nadnice		17.775.546	7,88	17.400.353	7,95	97,89
	b) troškovi poreza i doprinosa iz plaće		4.995.471	2,21	4.970.113	2,27	99,49
	c) doprinosi na plaće		4.971.222	2,20	4.868.453	2,22	97,93
5.	Amortizacija		32.192.258	14,27	34.314.318	15,68	106,59
6.	Ostali troškovi		17.685.738	7,84	17.837.057	8,15	100,86
7.	Vrijednosno usklađenje		19.847.058	8,80	0	0,00	0,00
	a) dugotrajne imovine (osim financijske imovine)			0,00		0,00	-
	b) kratkotrajne imovine (osim finacijske imovine)		19.847.058	8,80	0	0,00	0,00
8.	Rezerviranja		0		0		-
	a) rezerviranja za mirovine, otpremnine i sli obveze						
	b) rezerviranja za porezne obveze						
	c) rezerviranja za započete sudske sporove						
	d) rezerviranja za troškove obnavljanja prirodnih bogatstava						
	e) rezerviranja za troškove u jamstvenim rokovima						
	f) druga rezerviranja		0		0		
9.	Ostali poslovni rashodi		2.269.496		789.307		34,78
III	FINANCIJSKI PRIHODI		964.229	0,42	1.361.198	0,59	141,17
1.	Prihodi od ulaganja u udjele(dionice) poduzetnika unutar grupe			0,00		0,00	-
2.	Prihodi od ulaganja u udjele(dionice) društava povezanih sudjelujućim interesima			0,00		0,00	-
3.	Prihodi od ostalih dugotrajnih finacijskih ulaganja i zajmova poduzetnicima unutar grupe			0,00		0,00	-
4.	Ostali prihodi s osnove kamata iz odnosa s poduzetnicima unutar grupe			0,00		0,00	-
5.	Tečajne razlike i ostali financijski prihodi iz odnosa s poduzetnicima unutar grupe						
6.	Prihodi od ostalih dugotrajnih financijskih ulaganja i zajmova						
7.	Ostali prihod s osnova kamata						
8.	Tečajne razlike i ostali financijski prihodi		572.533		729.303		
9.	Nerealizirani dobici (prihodi) od financijske imovine		391.696		631.895		
10.	Ostali finacijski prihodi		0		0		
			0	0,00	0	0,00	-

Ricardo d.o.o.---------- RAČUN DOBITI I GUBITKA za 2018.god. ----------str 9

IV	FINANCIJSKI RASHODI		3.462.162	1,53	3.904.112	1,78	112,77
1.	Rashoid s osnova kamata i slični rashodi s poduzetnicima unutar grupe			0,00		0,00	-
2.	Tečajne razlike i drugi rashodi s poduzetnicima unutar grupe			0,00		0,00	-
3.	Rashodi s osonova kamata i slični rashodi		3.149.200	1,40	3.607.444	1,65	114,55
4.	Tečajne razlike i drugi rashodi		221.815	0,10	146.668	0,07	66,12
5.	Nerealizirani gubici (rashodi) od financijske imovine			0,00		0,00	
6.	Vrijednosna usklađenja financijske imovine (neto)			0,00		0,00	
7.	Ostali financijski rashodi		91.147	0,04	150.000	0,07	
V	UDIO U DOBITI OD DRUŠTAVAPOVEZANIH SUDJELUJUĆIM INTERESOM		0	0,00	0	0,00	-
VI	UDIO U DOBITI OD ZAJEDNIČKIH POTHVATA						
VII	UDIO U GUBITKU OD DRUŠTAVA POVEZANIH SUDJELUJUĆIM INTERESOM						
VI	UDIO U GUBITKU OD ZAJEDNIČKIH POTHVATA		0	0,00	0	0,00	-
VII	UKUPNO PRIHODI		231.728.602	100,00	229.106.984	100,00	98,87
VIII	UKUPNO RASHODI		225.602.540	100,00	218.848.039	100,00	97,01
IX	DOBIT PRIJE OPOREZIVANJA		6.126.062		10.258.945		167,46
X	GUBITAK PRIJE OPOREZIVANJA		0		0		-
XI	POREZ NA DOBIT		1.179.730		1.890.022		160,21
XII	DOBIT RAZDOBLJA		4.946.332		8.368.923		169,19
XIII	GUBITAK RAZDOBLJA		0		0		-